

Takdim

Feridun M. Emecen

Ali Akyıldız

Emrah Safa Gürkan

Editörler

İstanbul 29 Mayıs Üniversitesi, İstanbul tarihinin Osmanlı asırlarına ışık tutmak ve gerek ülkemizde gerekse dünyada yapılan akademik çalışmaları tarihseverlerin dikkatine sunmak amacıyla periyodik bir çerçevede seri sempozyumlar ve bunların alt parçası olarak seminerler ve paneller düzenlemeyi kararlaştırmış bulunmaktadır. İstanbul'un geniş tarihi içinde bu ilmi faaliyetlerde esas alınan konuları, tamamıyla Osmanlı dönemi İstanbulu'nun tarihi, sosyal, kültürel ve ekonomik gelişmesi, bir Türk-İslâm şehri haline geliş süreci teşkil edecektir. Bu anlamda tarihi binlerce yıl öncesine kadar inmekle beraber, esas şöhretini bir Hıristiyan şehri olarak kazanan İstanbul'un Türk fethi sonrası gösterdiği kentsel gelişiminin ve bu Hıristiyan kimliğine giydirilen yeni Türk ve İslâm motiflerinin layığıyla tesbiti, hiç şüphe yok ki onun bu dönemdeki benzeri büyük kentler arasındaki yerini de belirleyecek önemi haizdir.

Bu hedefler doğrultusunda ilki 29 Mayıs-1 Haziran 2013 tarihleri arasında İstanbul 29 Mayıs Üniversitesi'nde düzenlenen I.

Uluslararası Osmanlı İstanbulu Sempozyumu'nda sunulan bildiriler daha önce İstanbul 29 Mayıs Üniversitesi Yayınları arasında 2014 yılında basılmıştı. Elinizdeki kitap ise 27–29 Mayıs 2014 tarihlerinde yerli ve yabancı birçok akademisyenin katıldığı *II. Uluslararası Osmanlı İstanbulu Sempozyumu*'nda sunulan tebliğlerin makale haline getirilmiş şekillerini ihtiva etmektedir.

Kitapta, Prof. Dr. Kemal Beydilli'nin kaleme aldığı “İmparatorluğun Son Yüzyılında İstanbul” başlıklı uzun, ilginç ve düşündürücü makaleyi müteakiben, İstanbul'un fethi esnasında Haliç'in girişini kapayan zincirden, bekâr odalarına, 19. yüzyılda İstanbul'a göçü sınırlandıran iç pasaport (*mürür tezkiresi*) uygulamalarına, İstanbul'un iâşesine, müzisyen padişahlara, ev içi hizmetlerde çalışan kızlara, İstanbul'u kasıp kavuran yangınlara, önemli bir sosyalleşme mekânı olan hamamlara, berberlere, padişahın eğlence mekânlarından biri olan Hasbahçelere, İstanbul'daki Yahudi matbaa ve ibadethanelerine, tekkelere, Nedim ve Nâbi'nin kullandığı İstanbul Türkçesine, 19. yüzyılda Ortaasya'dan veya taşradan İstanbul'a gelen seçkinlerin ağırlandığı İstanbul misafirhanelerine, İstanbul'daki çeşme meydanlarına ve 19. yüzyılda İstanbul için hazırlanan gezi rehberlerine (*guide books*) kadar, Osmanlı İstanbul'ndaki sosyo-ekonomik ve kültürel yaşamın çeşitli veçhelerini ele alan tebliğ ve makaleler ile değişen İstanbul'un canlı şahitlerinin gözlem ve değerlendirmelerini içeren ilginç bir bölüm yer almaktadır. Burada, Yazar Beşir Ayvazoğlu'nun moderatörlüğünde gerçekleştirilen “Hatıralarla İstanbul” başlıklı oturumda konuşan Apoyevmatini Gazetesi Genel Yayın Yönetmeni Mihail Vasiliadis, İstanbul Üniversitesi Emekli Öğretim Üyelerinden Prof. Dr. Ahmet Güner Sayar, Yazar ve Çevirmen Erol Üyepazarcı ve Yazar Mıgırdiç Margosyan'ın, yaşadıkları İstanbul'un artık kaybolmuş olan değerleri, gelenekleri, mekânları ve insan ilişkilerine dair ilginç ve günümüz İstanbulluları için hayli düşündürücü olan değerlendirmeleri bulunmaktadır.

Her biri yeni bilgileri ve İstanbul'un uzun tarihine önemli katkıları ihtiva eden bu yazılar kitapta konu bütünlüklerine göre sıralanmıştır. Ufak tashihlerin dışında yazarlardan gelen metinler herhangi bir müdahaleye tabi tutulmadan kitapta yerlerini almışlardır.

AÇILIŞ OTURUMU

İstanbul'un Osmanlı dönemi tarihine yeni katkılar sunacağını düşündüğümüz bu kitabın hazırlanmasında emeği geçen İstanbul 29 Mayıs Üniversitesi'nden Mehmet Yılmaz, Alphan Akgül, Özlem Çaykent, Mehmet Şakir Yılmaz, Ertuğrul Ökten, Davut Erkan, Nureddin Albayrak, Fatma Nur Zağralı, Cengiz Yolcu ve Abdullah Esen'e ve sempozyumun gerçekleşmesinde cömert katkılarını esirgemeyen İstanbul Büyükşehir Belediyesi'nin yetkililerine teşekkür ederiz.

Editörler